

یادداشت از وزارت خارجه ایران به سفارت روسیه

یادداشت ۵ جمادی الاولی ۱۲۹۵ پس از اطلاع از مضمون یادداشت آن سفارت فخیمه مورخ ۴ شهر جمادی الاولی ۱۲۹۵ دایر بخواهش آنکه در دو ماه جون و جولای در کنار رود ارس صید ماهی را موقوف دارند و وزارت امور خارجه محض حفظ احترام اظهار آن سفارت مراتب را به کارگزار آذربایجان نوشته منظر جواب است به رطور جواب رسید خاطر محترم آن سفارت را قرین استحضار خواهد داشت .

* * *

یادداشت سوم جمادی الاولی ۱۲۹۵ - از قرار روزنامه وارد از استرآباد یک نفر زن با پیش از مازندران با استرآباد می رفته در کنار پل حاجی ابراهیم که مابین با غو و جزو کار کنده است ترکمانها از آب بیرون آمده ضعیفه را کشتند و پیش را اسیر کرده برده‌اند و آن یعنی تا وقتی که روزنامه را بوزارت امور خارجه می فرستاده‌اند اسیر مزبور نزد (کلدي کسیک) نام ترکمان بوده که گویا نزد دریا بیکی هم معروف باشد و نوشتجات متعدد از اهل خبرود اروغه آنجا و غیره رسیده است که از راه دریا برده‌اند که همه در وزارت خارجه موجود است با کمال احترام زحمت افزا و از حقانیت و انصاف جبلی حناب جلال‌تماب وزیر مختار اوایلچی مخصوص اعلیحضرت قویشوت امپراطوری خواهشمند است که زحمت قبول فرموده نوعی تأکید بدریابیکی و بجای لازم بنویسند که اسیر را مسترد داشته و مرتكب را که چنین امر شنیع و حشیانه از او ناشی شده است مجازات بدھند از فرط ترحم انسانیت آن سفارت فخیمه اطیبان کامل حاصل است که در اینباب بهیچوجه من الوجوه مضایقه از تأکید نخواهند فرمود .

* * *

یادداشت ۳ جمادی الآخره ۱۲۹۵ - چون قدی در این اوقات اسکناس بطهران آوردہ‌اند که معلوم نیست آورندہ آن از رعایای ایران یا خارجه است و تجار ایرانی این فقره را باعث تزلزل حالت داد و ستد تجارتی دانسته به اولیای دولت علیه عارض شدند اولیای دولت ایران نیز بملحوظه حفظ حالت عمل تجارت داخله قرار دادند که دخول اسکناس داخله

ایران از اشیاء ممنوعه باشد زیرا که مال التجاره و طلا و نقره نیست که بتواند رواج هرم ملکتی بشود لهذا با کمال احترام مراتب را با استحضار خاطر آن سفارت فخیمه می‌رساند که از تاریخ ۱۵ همین ماه جمادی‌الآخره ۱۲۹۵ هر کس اسکناس داخل نماید ضبط خواهد شد امید است از فرط مودت زحمت قبول فرموده مراتب را بر عایای دولت متبوعه معظمه خود اعلام فرمایند اطمینان حاصل است که تغییر بحقانیت فطری و مودت کامل از قبول این زحمت مضایقه نمی‌فرمایند.

***

یادداشت ۴ جمادی‌الآخره ۱۲۹۵ – از مضمون یادداشت آن سفارت محترمہ مورخ ۳ شهر جمادی‌الآخره ۱۲۹۵ که هشت طفرا جواز رشت را ارسال و اظهار فرموده بودید جوازهای مذبور را باین شرط مباشرگر که قزوین فیصله مینماید که جناب امین‌لشکر امضا نماید اطلاع حاصل نمود با کمال احترام زحمت افزا می‌شود که مراتب بوزارت گمرک اظهار شد جناب امین‌لشکر جوازها را خود ضبط نموده حکمی بهده مباشرگر که قزوین مؤکدا "قلمی و صورت جوازها را در حکم درج و تأکید نمود که فوراً" بارهای متعلقه بجوازهای مذبوره را مخصوص نموده من بعد نیز هرچه رعایای دولت بهیه روس باریم آورند که جواز صحیح دارد بهیجوجه من الوجه معطل نکرده مخصوص دارند حکم مذبور لغا ارسال شد بهر وسیله صلاح دانند مقرر فرمایند ابلاغ دارند.

***

یادداشت ۴ جمادی‌الآخره ۱۲۹۵ – پس از اطلاع از مضمون یادداشت آن سفارت فخیمه مورخ ۳ شهر جمادی‌الآخره ۹۵ که در باب سلوک مباشیرین گمرک همدان بار عایای دولت بهیه روس اظهار شده بود نظر بکمال اهتمامی که در حفظ احترام آن سفارت محترمہ پیشنهاد وزارت جلیلیه امور خارجه است از وزارت گمرک حکم مؤکد مباشرگر که آنجا گرفته لعا ارسال شد زحمت قبول فرموده بهر وسیله که لازم دانند ابلاغ خواهد فرمود.

***

یادداشت ۱۷ جمادی‌الآخره ۱۲۹۵ – بموجب اظهار محترم شفاهی جناب جلال‌تمام وزیر مختار و ایلچی مخصوص دولت بهیه روس که فرمودند در بوشهر به پیشخدمت قونسول هولاند برای اخذ قرض پدرش اذیت نموده‌اند و با قونسول مشارالیه خوب حرکت نمی‌نمایند وزارت امور خارجه شرح مؤکد بفرمان فرمائی فارس تلگراف نموده تأکید کرد که احترام قونسول را محفوظ دارند و سبب متعرض شدن به پیشخدمت مشارالیه را نیز قلمی دارند از قرار نوشتجات واصله از فارس که سواد آنفالفا" ارسال شده است معلوم می‌شود این پسر حسن پوستی در روازه‌بان بوشهر است و نزد مایل صاحب نام نوکر است اصلاً" دخلی بقونسول

ندارد و توبیچی بموجب تمکن از او دارد حاکم احراق حق توبیچی را خواسته است با اینحال
باز سفارش مودت و احترام نوشته شد .

***

یادداشت ۲۳ شهر جمادی الآخره ۱۲۹۵ - از وزارت امور خارجه مراتب اظهارات آن
سفارت فخیمه را در باب اقدامی که فرموده اید مرحوم میرزا ابراهیم خان نسبت به مطالبات
خواجه او انس او تأوف در تبریز نموده و همان اقدام مستمر گردیده است سریعاً "به کارگذاری
مهماں خارجه آذربایجان نوشته مطالبه جواب صریح نموده است بمحض وصول جواب خاطر
محظوم آن سفارت فخیمه را قوین استحضار خواهد داشت .

***

یادداشت سوم جمادی الاولی ۱۲۹۵ - از قرار روزنامه وارد از استرآباد یک نفر زن با
پسرش از مازندران با استرآباد می رفته در کنار پل حاجی ابراهیم که مابین با غرو و جزو کار
کنده است ترکمانها از آب بیرون آمده ضعیفه را کشتند و پرسش را اسیر کرده بردند و
الآن یعنی نا وقتی که روزنامه را بوزارت امور خارجه می فرستاده اند اسیر مذبور نزد (کلدي
کسيك) نام ترکمان بوده که گويا نزد دريابيشي هم معروف باشد و نوشتگان متعدد از اهل
جزد داروغه آنجا و غيره رسیده است که از راه دريابند که همه در وزارت خارجه
موجود است با کمال احترام زحمت افزا و از حقانیت و انصاف جبلی جانب جلالتماب وزیر
مختر و ايلچی مخصوص اعليحضرت قویوشکت امير اطورو خواهشمند است که زحمت قبول
فرموده نوعی تاکید بدریابيشي و بجای لازم بنویسند که اسیر را مسترد داشته و مرتكب را
که چنین امر شنیع و حشیانه از او ناشی شده است مجازات بدنهند از فرط ترحم انسانیت
آن سفارت فخیمه اطمینان کامل حاصل است که در اینباب بهیچوجه من الوجه مضایقه از
تاکید نخواهند فرمود .

یادداشت ۳ جمادی الآخره ۱۲۹۵ - چون قدری در این اوقات اسکناس بطهران آورده اند
که معلوم نیست آورنده آن از رعایای ایران یا خارجه است و تجار ایرانی این فقره را باعث
تزلزل حالت داد و ستد تجارتی دانسته به اولیای دولت علیه عارض شدند اولیای دولت
ایران نیز بلاحظه حفظ حالت عمل تجارت داخله قرار دادند که دخول اسکناس بداخله
ایران از اشیاء ممنوعه باشد زیرا که مال التجاره و طلا و نقره نیست که بتواند رواج هر مملکتی
 بشود لهذا با کمال احترام مراتب را با استحضار خاطر آن سفارت فخیمه می رساند که از تاریخ
 ۱۵ همین ماه جمادی الآخره ۱۲۹۵ هر کس اسکناس داخل نماید ضبط خواهد شد امید است
 از فرط مودت زحمت قبول فرموده مراتب را بر عایای دولت متبوعه معظمه خود اعلام فرمایند

اطمینان حاصل است که نظر بحقانیت فطری و مودت کامل از قبول این زحمت مضايقه نمی فرمایند .

یادداشت ۴ جمادی الآخره ۱۲۹۵ - از مضمون یادداشت آن سفارت محترمه مورخ ۳ شهر جمادی الآخره ۱۲۹۵ که هشت طغرا جواز رشت را ارسال و اظهار فرموده بودید جوازهای مزبور را باین شرط مباشرگرک قزوین قبول مینمایدکه جناب امین لشکر امضی نماید اطلاع حاصل نموده باکمال احترام زحمت افزا میشود که مراتب بوزارت گمرک اظهار شد جناب امین لشکر جوازها را خود ضبط نموده حکمی بعده مباشرگرک قزوین مؤکداقلمی و صورت جوازها را در حکم درج و تاکید نمود که فوراً بارهای متعلقه بجوازهای مزبوره را مرخص نموده من بعد نیز هرچه رعایای دولت بهیه روس بارمی آورندکه جواز صحیح دارد بھیچوجه من الوجه معطل نکرده مرخص دارند حکم مزبور لغا ارسال شد بهر وسیله صلاح دانند مقرر فرمایند ابلاغ دارند .

یادداشت ۴ جمادی الآخره ۱۲۹۵ - پس از اطلاع از مضمون یادداشت آنسفارت فخیمه مورخ ۳ شهر جمادی الآخره ۹۵ که درباب سلوک مباشین گمرک همدان بارعایای دولت بهیه روس اظهار شده بود نظر بکمال اهتمامی که در حفظ احترام آنسفارت محترمه پیشنهاد وزارت جلیله امور خارجه است از وزارت گمرک حکم مؤکد بمباشر گمرک آنجا گفته لغا ارسال شد زحمت قبول فرموده بهر وسیله که لازم دانند ابلاغ خواهدند فرمود .

یادداشت ۱۷ جمادی الآخره ۱۲۹۵ - بمحض اظهار محترم شفاهی جناب جلال الدین وزیر مختار و ایلچی مخصوص دولت بهیه روس که فرمودند در بوشهر به پیشخدمت قوensول هولاند برای اخذ قرض پدرس اذیت نموده اند و با قوensول مشارالیها خوب حرکت نمی نمایند وزارت امور خارجه شرح موکد بفرمان فرمائی فارس تلگراف نموده تاکید کرد که احترام قوensول را محفوظ دارند و سبب معرض شدن به پیشخدمت مشارالیه را نیز قلمی دارند از قرار نوشتجات واصله از فارس که سوار آنها لفا" ارسال شده است معلوم می شود این بسر حسن پوستی دروازه بان بوشهر است و نزد مایل صاحب نام نوکر است اصلاً" دخلی قوensول ندارد و توجیهی بمحض تمسک از او دارد حاکم احراق حق توجیه را خواسته است با این حال باز سفارش مودت و احترام نوشته شد .

یادداشت ۲۳ شهر جمادی الآخره ۱۲۹۵ - از وزارت امور خارجه مراتب اظهارات آن سفارت فخیمه را درباب اقدامی که فرموده اید مرحوم میرزا ابوالهیم خان نسبت بمطالبات خواجه اوانس او ناتوف در تبریز نموده و همان اقدام مستمر گردیده است سریعاً به کارگذاری حمام خارجه آذربایجان نوشته مطالبه جواب صریح نموده است بمصحف وصول جواب خاطر

محترم آن سفارت فخیمه را قرین استحضار خواهد داشت .

یادداشت ۳۲ جمادی الآخره ۱۲۹۵ - برجسب اظهار محترم آن سفارت فخیمه حکمی که به عهده مقرب الخاقان میرزا علی اکبرخان کارگذار مهام خارجه بوشهر درباب مسیوه اطسن خواسته بودند نوشته لفا " ارسال داشت که با هر وسیله لازم دانند ابلاغ دارند در ضمن نوشتگات وزارتخارجه نیز بوشهر قلمی شد .

یادداشت ۳۳ جمادی الآخره ۹۵ - بموجب یادداشت جناب جلالمناب وزیر مختار و ایلچی مخصوص دولت بهیه روس مورخ ۱۸ شهر جمادی الآخره ۱۲۹۵ که اظهار فرموده بودند احکام لازمه بعده حکام و کارگذاران آذربایجان درباب تسویه مطالب سرحدي قلمی شود احکام لازمه فرستاده شد امیدوارم قصوری در مقتضیات این فقره حتی المقدور شود .

یادداشت ۳۳ جمادی الآخره ۱۲۹۵ - از مضمون یادداشت جناب جلالمناب وزیر مختار و ایلچی مخصوص دولت بهیه روس مورخ ۲۲ شهر جمادی الآخره ۱۲۹۵ که از وضع توبیچی و تفنگچیهای مامور انزلی و عدم رعایت آنها بحسن سلوک از روی راپرت قونسلگری اعلیحضرت امپراتوری مقیم لیلان اظهار فرموده بودند استحضار کامل حاصل گردیده با کمال احترام زحمت افزا میشود که علاوه برآنکه اظهارات جناب معزیالیه متنضم احراق حق و تربیت است مشعر برخیرخواهی دولت علیه ایران نیز بود وزارت امور خارجه مراتب را بطوری که سزاوار حفظ احترام اظهارات جناب معزیالیه است با چاپاری که فردا برشت میرود در نهایت تاکید به کارگذاران انجام داده و خیلی امیدوار است که محاسن سلوک آنها من بعد باعث رضای خاطر جناب جلالمناب معزیالیه گردد .

یادداشت بسفارت روس ۲۳ جمادی الآخره ۱۲۹۵ - بموجب یادداشت جناب جلالمناب وزیر مختار و ایلچی مخصوص دولت بهیه روس مورخ ۱۸ شهر جمادی الآخره ۱۲۹۵ که اظهار فرموده بودند احکام لازمه بعده احکام و کارگذاران آذربایجان درباب تسویه مطالب سرحدي قلمی شود احکام لازم فرستاده شد امیدوارم قصوری در مقتضیات این فقره حتی المقدور نشود .

یادداشت ۲۸ جمادی الآخره ۱۲۹۵ - پس از اطلاع از مضمون یادداشت آن سفارت فخیمه مسروخ ۲۷ شهر جمادی الآخره ۱۹۵ درباب اظهار عالیجاه علی بیک عظیموف تاجر باشی که نوشته است جناب فوجات نصاب امین لشکر مبلغ شههزار و سی و سه تومان از او گرفته و حواله داده است که در این بهار گذشته از عمل کرد اللهمقلى خان مباشر گمرک بندر جز دریافت دارد و حال که اللهمقلى خان قرار گرده بمیرزا فرج آدم خود بطور تردید می نویسد فوراً مراتب را با اطلاع جناب امین لشکر رساند از قرار

اظهار جناب مشارالیه عالیجاه تاجرباishi بواسطه ضمانتی که پارسال ازلاللهقلی خان نموده بود امسال هم اللهقلی خان بتوسط از مبادرگرک شد و عالیجاه مشارالیه نیز بجناب مشارالیه نوشت که اقساط را اللهقلی خان می‌رساند . بعد از سه ماه باز خود تاجرباishi نوشت که اللهقلی خان بنای تقلب دارد او را عوض کنید لهذا مباشر دیگر فرستادند و آنقدرها هم که تاجرباishi اظهار داشته حواله در دست ندارد و اگر چیزی هم حواله کرده است تاجرباishi دریافت داشته با این حالت امروز که آدم به بندر جز می‌فرستادند تحقیق مطلب را نموده‌اند پس از وصول جواب تفصیل را از روی بصیرت اظهار خواهند داشت محفظ اطلاع خاطر محترم آن سفارت فخیمه زحمت افزا شد .

عبدالرفیع حقیقت (رفیع)

علوطبع

به بی نیازی از آن خرمصم که در همه عمر
نیازمند کسی جز شار جان نشدم

اگر چه زیستم اندر کنار خار چوکل
بجان دوست که پامال این خسان شدم

همین بس است که مفتون این و آن نشدم

که من زمال گذشم بی نشان نشدم

خوش که چون تو به هر خاک آستان نشدم

شار جذبه عشقم که بی نشان نشدم

(رفیع) مرتبه با لطف نزدیان نشدم

شوشکاو علم انسانی و مطالعات فرهنگی
تال جامع علم انسانی

نیاز من ز ازل در ک حسن جانان بود

به مال و جاه تورا ناز شاست و می‌دانی

اگر جو خاک شدم خاک راه دوست شدم

نشاط و شوق من ازل طف بر ق الهم است

علو طبع من از چرخ می‌برد سبقت